

Svar på høring

- **Opplæringens verdigrunnlag jfr. Overordnet del – verdier og prinsipper, Høringsutkast fra Kunnskapsdepartementet 10. 03.17**

Bemerkning angående fagområdet Kunst, design og arkitektur og dermed den visuelle kompetansens manglende synliggjøring og anerkjennelse i Høringsutkastet.

Vi finner mye som kan ivaretas av de verdier og prinsipper som er presentert i Høringsutkastet av 10.03.17 gjennom programfagene Arkitektur og design og Kunst og visuelle virkemidler innen fagområdet Kunst, design og arkitektur i videregående skole, men bemerker at fagområdet imidlertid er lite synlig i Høringsutkastet.

Gjennom formålstjenelig fagdidaktikk, som grunnet det fagspesifikke innholdet i dette feltet, i større grad kan ivareta utvikling av elevenes skapende og kreative evner, enn i mer tradisjonell undervisning som gjerne foregår innen andre fag, er det viktig å kunne tilby ulike visuelle kunsthag i den videregående skolen. Dette også i den hensikt å ivareta elevenes helhetlige kompetanse og dannelse (jfr. Høringsutkastet).

Ikke minst er et visuelt kunsthaglig tilbud viktig i den allmennfaglige studiespesialiserende videregående skolen.

Valler videregående skole har mer enn 50 års tradisjon for å tilby elevene visuelle kunsthag (nå Kunst, design og arkitektur) i sammenheng med samfunnsfag og realfag på et høyt og høyeste nivå. Skolen har derfor et godt utgangspunkt for å ivareta den overordnede delens - verdier og prinsipper ved at elevene har muligheten for å kunne velge de nevnte kunsthagene i sammenheng med de øvrige fagene som skolen tilbyr.

Vi viser spesielt til s. 5, 6 og 7 i Høringsutkastet fra Kunnskapsdepartementet av 10.03.17 hvor svært mye av det som her nevnes kan ivaretas godt nettopp gjennom programfag innen Kunst, design og arkitektur

1.2 Kultur, identitet og mangfold

Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og skal bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin egen identitet, samtidig som den skal åpne dører mot verden og fremtiden.

1.2.Kritisk tenkning og etisk bevissthet

Stikkord: Beskrive, tolke og forklare. Tenke kreativt og selvstendig. Både kunstnerisk arbeid, vitenskap og praktisk yrkesutøvelse krever evne til å erfare, reflektere og gjøre vurderinger. Kritisk tenkning og etisk bevissthet er derfor et grunnlag for å lære i mange forskjellige sammenhenger.

1.3.Skaperglede, engasjement og utforskertrang

Skolen skal la elevene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang, og la elevene øve på å se muligheter og omsette ideer til handling. Elevene skal få utfolde sine egne skapende krefter gjennom sansning og tenkning. Samfunnet utvikles av mennesker med skapende og kreative evner til å finne løsninger på både praktiske og teoretiske problemer. Elevene skal motiveres til å skape og til å vise engasjement og utforskertrang. Det stimulerer nye ideer, evnen til å ta initiativ og til å omsette ideer til handling. Elever som lærer om skapende områder som forskning, kultur, kunst og entreprenørskap, utvikler evnen til å bruke kunnskaper og ferdigheter for å gi stemme til erfaringer, finne svar på spørsmål og løse problemer.

2. Prinsipper for læring og utvikling

Opplæringen skal bidra til en livslang dannelsesprosess.

2.1 Danning og helhetlig kompetase

Skolen skal støtte elevenes danning og bidra til at de utvikler helhetlig kompetanse.

Grunnoplæringen har danning av hele mennesket som mål.

Samfunnet har behov for ulike typer kompetanse, og behovene endrer seg.

2.3 Kompetanse i fagene

Skolen skal se opplæringen i fag i lys av de verdiene og prinsippene som opplæringen bygger på. Målet er at elevene forstår det de lærer, og utvikler en kompetanse som gjør at de kan bruke faget i kjente og nye og ukjente situasjoner og sammenhenger. Fagenes kompetansemål utgjør en helhet som må ses i lys av formålsparagrafen og de øvrige delene av læreplanverket.

3. Prinsipper for skolens praksis

Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer danning og lærelyst. Det krever et profesjonsfellesskap som er engasjert i å utvikle skolen. Det krever kunnskap om hvordan elever lærer, hva de kan fra før, og forutsetter tett oppfølging av den enkelte. Varierte læringsaktiviteter og -ressurser er viktig for å skape og opprettholde interesse, engasjement og læringsglede. Samtidig er motiverende voksne nødvendig for å gi god hjelp, støtte og veiledning til den enkelte elev. Det er skolens oppgave å gi elevene trygghet til å krysse grenser og prøve noe vanskelig.

Skolen må legge til rette for god sammenheng i læringen i de ulike fagene, og samtidig passe på at elevenes opplæringssituasjon oppleves som overkommelig og tilstrekkelig utfordrende. Skolens forventninger til den enkelte elev om mestring, innsats og arbeid påvirker læring og motivasjon, og altfor høye eller lave forventninger påvirker elevenes ambisjoner og tro på egne evner og muligheter. Det er derfor avgjørende at skolen møter elevene med ambisiøse, men realistiske forventninger.

Høringsutkastets s.3

omhandler Opplæringslovens formålsparagraf:

- Opne dører mot verda og framtida og gi elevane kulturell innsikt og forankring.
- Bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon
- Elevane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrong.
- Elevane skal lære å tenke kritisk og handle etisk og miljøbevisst
- Elevane skal ha medansvar og rett til medverknad
- Skolen skal møte elevane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremmer danning og lærelyst.

Men vi vil bemerke at den allmennfaglige studiespesialiserende videregående skolen (SSP) har et stort problem når det gjelder å gi plass for de såkalte praktisk-estetiske kreative fag som nettopp gir best og mest rom for å utvikle noen av de sentrale ferdighetene som er ønskelige i henhold til Høringsutkastet, spesielt når det gjelder utvikling av skapende evner, kreativitet, kommunikasjon, innovasjon og entreprenørskap. Det legges ikke til rette for området Kunst, design og arkitektur i den videregående SSP-skolen, da området hverken inngår i Samfunnsfag eller Realfagsstolpen. Dette gjør fagområdet vanskelig tilgjengelig for mange elever i 3. klasse på videregående, da man først må fylle opp antall ønskete fag innen stolpene for å få godkjent videregående opplæring.

Løsning:

ligger i at programfagene til valg (må ikke forveksles med valgfag) innen Kunst, design og arkitektur godkjennes som Samfunnsfag og dermed kan inngå i samfunnsfagstolpen.

Språkfagene hadde ved Kunnskapsløftets innføring det samme problemet. Språkfag ble da kalt samfunnsfag, og så var problemet borte. Så enkelt kan det gjøres.

Vi ber om at man ser på denne problemstillingen til beste for elevene i videregående skole på den allmenndannende SSP-linjen, hvor de fleste ungdommene er elever.

Alternativet er å lage en unntaksregel.

Dette er viktig fordi fagområdet Kunst, design og arkitektur og visuell kompetanse hører med til allmennutdannelsen og også er studieforberedende i forhold til en rekke høgskolestudier, samtidig

som elevene utvikler de kompetanser som er beskrevet i «Defining the 21st Century skills», er omhandlet av Ludvigsenutvalget i NOU av 2015 og også nå i Overordnet del – verdier og prinsipper; høringsutkastet fra Kunnskapsdepartementet av 10.03.17, og hvor alle omhandler som søkes oppnådd i norsk skole mot 2020.

30.05.17

Torunn Smith
Lektor